

061224-2

Nietzsche, jak známo, ostře kritizoval křesťanství jakožto morální výklad světa. Co to vlastně může znamenat, že chceme svět interpretovat „morálně“? Po mém soudu je tu jenom jedna možnost, totiž ta, kterou neznal a svým způsobem tentativně vytyčil Emanuel Rádl, naposledy ve své Útěse, ovšem pokud tomu správně porozumíme (ve smyslu krátké poslední kapitoly). Možná se to dá formulovat tak, že svět si nenese svůj „smysl“ sám sebou, svou pouhou existencí, tím, že jest, jaký jest, nýbrž že ustavičně jen dohání to, čím (původně) „měl být“ a čím „má být“ i nadále, a pokud tím není, usilovným sebezpřiblížováním tomu, čím by měl být. Právě pochopení motivů, které Nietzsche vedly k odmítání a zavrhování morálního výkladu světa, spočívá v jeho odmítání „morálky“ jako součásti světa, tj. jako něčemu, co se „reálně“ ustavilo a prosadilo a co trvá na svém a chce být pevným (protože realizovaným) měřítkem všeho ostatního, co se také už realizovalo. Odmítá morálku, která by sama sebe chápala jako tu nesprávnější, nejpravější část a složku světa; a v tomto smyslu také odmítá křesťanství jako součást světa, která se staví nade všechno, co v tomto světě je také jeho součástí. To by mělo být stále starostí teologů i pokud jde o církve. Jakmile se církve jako část společnosti a světa staví nad celý (ostatní) svět a chce mu dávat příkazy a zákazy, a dokonce eventuálně mu dávat rozhřešení, jde o deviaci křesťanství.

(Písek, 061224-2.)

* „morální“ (výklad světa); světa („morální“ výklad); (co) „má být“;